

Вплив психоактивних речовин на здоров'я підлітків

Фізичне здоров'я	Психічне здоров'я	Репродуктивне здоров'я
Тютюн та його замінники		
Тютюнопаління створює передумови розвитку серцево-судинних захворювань, раку легень, ротової порожнини, горла та інших частин організму. Куріння в підлітковому віці уповільнює темпи фізичного розвитку, ускладнює статеве дозрівання, може пригнічувати нормальній ріст і розвиток кісток. Пасивне куріння у здорових підлітків негативно впливає на функцію зовнішнього дихання та рівень артеріального тиску	Рівень стресу у курців вищий, ніж у некурців. Більшість курців, коли вони позбавлені доступу до нікотину, стають дратівливими та нервозними. Залежним курцям потрібен нікотин, щоб почуватися нормально. Куріння може викликати погіршення пам'яті, зниження рівня запам'ятування та пізнавальних здібностей у підлітків. Курці мають більший ризик розвитку психотичних розладів (марення, галюцинації, рухові розлади, різкі зміни настрою). Куріння заважає людині позбутися депресії	У дівчат, які курять, частіше розвивається передменструальний синдром, порушується менструальний цикл, може розвинутися аменорея (відсутність менструацій). У хлопців, які курять, виробляється менше сперми, знижується рухливість сперматозоїдів. Згодом це може привести до неспроможності запліднити яйцеклітину, тобто до чоловічого беспліддя. У підлітків, які курять, частіше виникають хронічні запальні захворювання статевих органів, що можуть привести до беспліддя. Тютюнопаління є одним із чинників перинатальної (внутрішньоутробної) смертності малюків
Алкоголь		
Алкоголь швидко проникає в кров і розноситься по всьому організму. Він впливає на печінку, серце і навіть на шкіру. Підлітки, які вживають алкоголь, ризикують отримати різні проблеми зі здоров'ям, зокрема печінкову	Алкоголь погіршує здатність міркувати логічно та раціонально. Людина в стані сильного алкогольного сп'яніння втрачає контроль над своєю поведінкою. Часто при цьому активується ризикована сексуальна поведінка.	У хлопців рання алкоголязація призводить до зниження рівня тестостерону. Це гальмує ріст репродуктивних органів і формування життєздатних сперматозоїдів. Далі відбувається поступове згасання статевого потягу й послаблення ерекції, розвиваються запальні процеси й захворювання репродуктивної

Фізичне здоров'я	Психічне здоров'я	Репродуктивне здоров'я
недостатність, серцеві захворювання. Алкоголь викликає гормональні розлади, має згубний вплив на нервову систему і мозок. У деяких випадках його вживання призводить до тяжкого отруєння. У підлітків швидше, ніж у дорослих, виникає залежність від вживання, а згодом – алкоголізм	Вживання алкоголю призводить до зміни ставлення людини до себе, інших людей та до світу загалом, до виникнення депресії, значного зниження рівня розумової діяльності. Залежність від алкоголю стає причиною втрати інтересу до стосунків та життя загалом	системи. У дівчат уживання алкоголю гальмує статеве дозрівання, перешкоджає гармонійній роботі статевих залоз, що призводить до порушення менструального циклу, його нерегулярності, аменореї (відсутності місячних). Алкоголь гальмує вироблення естрогенів, які сприяють розвитку вторинних статевих ознак, появі статевого потягу, підготовці репродуктивної системи до вагітності. Алкоголізм є значущим чинником перинатальної (внутрішньоутробної) смертності малюків. А серед причин чоловічого та жіночого беспліддя хронічний алкоголізм займає одне з перших місць

Наркотичні речовини

Вживання наркотичних речовин зумовлює серйозні серцево-судинні захворювання (інфаркт, інсульт), порушення роботи нирок або навіть ниркову недостатність, порушення роботи дихальної системи, є причиною розвитку різноманітних захворювань шкіри, включаючи виразки, інфекції та акне. Передозування наркотиками може викликати невіправні пошкодження різних органів і систем, зокрема мозку й нервової	Деякі наркотики можуть викликати галюцинації і параною. Це може загрожувати безпеці людини та її оточення. Вони згубно впливають на пам'ять, концентрацію, здатність ухвалювати рішення та загальні когнітивні функції, викликають поведінкові зміни, погіршують стосунки з близькими та друзями. Часто вживання наркотиків може привести до проблем із законом	Під впливом наркотиків у підлітків обох статей знижується рівень статевих гормонів у плазмі крові, переважно тестостерону. Через це сексуальні реакції притупляються або й повністю зникають. У батьків-наркоманів діти можуть народитися з різними розумовими та фізичними відхиленнями, особливо якщо протягом вагітності жінка не відмовлялася від вживання наркотиків. У такої матері може народитися наркозалежна дитина. Якщо цього не сталося, то ризик стати наркоманом у дитини залишиться на все життя. Діти, народжені такими батьками,
--	---	---

Фізичне здоров'я	Психічне здоров'я	Репродуктивне здоров'я
системи, які можуть мати тривалі наслідки та привести до смерті		часто погано розвиваються, відстають у розумовому, фізичному розвитку, мають багато супутніх захворювань
Токсичні речовини		
Токсичні речовини можуть безпосередньо пошкоджувати клітини або тканини організму, впливати на біохімічні процеси, викликати гострі отруєння, порушення обмінних процесів, хронічні захворювання, а також проблеми з репродуктивною системою і розвитком. Внаслідок вдихання цих речовин відбувається ураження печінки, що призводить до підвищеного згортання крові і цирозу, пошкоджуються клітини головного мозку, руйнуються легеневі клітини і виникає пневмонія.	Токсичні речовини здатні збуджувати психіку або, навпаки, пригнічувати її, спричиняючи надмірну сонливість. Їх уживання призводить до появи галюцинацій і порушення свідомості, погіршення пам'яті, зниження інтелектуальних здібностей. Залежність людини від токсичних речовин є причиною неадекватного сприйняття дійсності та психічних розладів, що часто призводить до вчинення злочинів.	Відхилення фізичного і статевого розвитку підлітків, які вживають токсичні речовини, такі: гострі чи хронічні захворювання, відставання статевого розвитку, порушення становлення менструального циклу в дівчат і статевої функції у хлопців, зниження показників росту і маси тіла. Для репродуктивного здоров'я підлітків, які використовують токсичні речовини, характерні ранні статеві стосунки, висока сексуальна активність, часта зміна статевих партнерів і нерозбірливість у статевих контактах, низький рівень знань про засоби та методи контрацепції, слабка мотивація до відповідальної статевої поведінки.